

**UCHWAŁA NR LXVII/485/2023
RADY GMINY GŁOGÓW**

z dnia 25 stycznia 2023 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w latach 2020-2022, Gminnego Programu Opieki nad
Zabytkami Gminy Głogów na lata 2020- 2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r. poz. 40) w związku z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022r. poz. 840) Rada Gminy Głogów uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się sprawozdanie Wójta Gminy Głogów z realizacji Gminnego programu opieki nad zabytkami na lata 2020-2022, z okres od listopada 2020 do listopada 2022 roku, jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Głogów.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Piotr Cypryański

Sprawozdanie z realizacji Gminnego programu opieki nad zabytkami Gminy Głogów na lata 2020-2023

1. Wprowadzenie

Zgodnie z wymogami art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Gmina Głogów opracowała Gminny program opieki nad zabytkami Gminy Głogów na lata 2020-2023, który Rada Gminy Głogów przyjęła uchwałą nr XXVII/216/2020 z dnia 28 października 2020 r. i została ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego w dniu 26 listopada 2020r. pod pozycją 6396.

W myśl art. 87 ust. 5 ww. ustawy Wójt sporządza co dwa lata sprawozdanie z realizacji Programu, które przedstawia Radzie Gminy. Niniejsze sprawozdanie z realizacji „Gminnego programu opieki nad zabytkami dla Gminy Głogów na lata 2020-2023” z lat 2020-2022 stanowi wypełnienie prawnego obowiązku Wójta, wynikającego z treści ww. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Podstawowe cele programu opieki nad zabytkami zostały określone w art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami. Zgodnie z tym przepisem Program ma na celu, w szczególności:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc związanych z opieką nad zabytkami.

2. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony

Na obszarze gminy Głogów funkcjonują dwie formy ochrony, jest to wpis do rejestru zabytków oraz ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Na terenie gminy Głogów znajduje się 25 zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków, w tym 8 stanowisk archeologicznych. Są to jedne z najcenniejszych elementów krajobrazu kulturowego na terenie gminy. Obiekty te objęte są wszelkimi rygorami prawnymi wynikającymi z treści odpowiednich aktów prawnych, w tym przede wszystkim – rygorami ochrony konserwatorskiej wynikającymi z przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Wszelkie działania podejmowane przy tego typu obiektach wymagają pisemnego pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Gmina Głogów nie ma w posiadaniu zabytków ruchomych wpisanych do rejestru zabytków.

Gminna ewidencja zabytków (358 obiektów) nie jest jedną z form ochrony zabytków. Jest podstawą do sporządzenia Programów opieki na zabytkami. Nakłada obowiązek uzgadniania z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków projektów decyzji o ustalenie warunków zabudowy (WZ) oraz projektów budowlanych dotyczących obiektów ujętych między innymi w gminnej ewidencji zabytków. Stan obiektów jest niezadowolający. Większość wiejskiej zabudowy mieszkalnej, znajdująca się w ewidencji uległa znacznemu zniszczeniu poprzez bezładną modernizację elewacji. Przywrócenie im pierwotnego wyglądu jest bardzo trudnym zadaniem. Ponadto duża część najcenniejszych budynków mieszkalnych znajduje się poza ewidencją.

3. Realizacja Programu

Gminny program opieki nad zabytkami określa kierunki i działania podejmowane przez gminę mające na celu szeroko pojętą ochronę dziedzictwa kulturowego. Opieka nad zabytkami stanowi jeden z obszarów działania dla władz lokalnych. W okresie sprawozdawczym, za pomocą dostępnych i możliwych instrumentów prawnych, finansowych i społecznych były podejmowane działania, które miały na celu zachowanie dziedzictwa kulturowego na terenie Gminy Głogów. W ostatnich dwóch latach stan ewidencyjny zabytków nieruchomości wpisanych do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków nie uległ zmianie.

Zdecydowana większość obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków nie stanowi własności Gminy Głogów. W związku z tym gmina nie ma możliwości bezpośredniego sprawowania opieki nad nimi. Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, na każdym właścicielu i posiadaczu zabytku spoczywają obowiązki wynikające z zasad sprawowania opieki nad zabytkami. Dbanie o stan zabytku, tym samym ponoszenie nakładów na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane spoczywa na właścicielu i posiadaczu obiektu zabytkowego, dysponującego tytułem prawnym do zabytku. W przypadku jednostki samorządu terytorialnego prowadzenie i finansowanie wspomnianych prac i robót jest zadaniem własnym. Pełna realizacja zadań z zakresu ochrony zabytków przez samorząd gminny powinna przebiegać dwutorowo, uwzględniając poniższe priorytety:

- 1) Opieka nad zabytkowymi obiektami i obszarami, których właścicielem lub współwłaścicielem jest gmina Głogów;
- 2) Kształtowanie przestrzeni publicznych oraz ochrona dziedzictwa kulturowego (w tym krajobrazu kulturowego) na całym obszarze gminy Głogów.

Gmina Głogów jest właścicielem 3 obiektów zabytkowych, ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Gmina jako właściciel tych zabytków jest ustawowo zobligowana do opieki nad tymi obiektami, utrzymywania w dobrym stanie technicznym, przeprowadzania remontów i bieżących konserwacji. Niezależnie od zapisów legislacyjnych gmina powinna dołożyć wszelkich starań, aby stan zabytków, jak i całej przestrzeni publicznej, wpływał pozytywnie na jakość życia mieszkańców, a turystów do dłuższych pobyków.

Tabela 1. Obiekty w posiadaniu gminy

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres
1.	Przedmoście	Kaplica- dzwonnica	dz. nr 282/1, 282/2
2.	Borek	Park zabytkowy	dz. nr 369/1-3, 369/12-17, 57, 58
3.	Serby	Cmentarz komunalny	Ul. Kwiatowa, dz. nr 27

Karta adresowa 1. Przedmoście- Kaplica – dzwonnica

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		5. Miasto
1. Nazwa	2. Data powstania			PRZEDMOŚCIE
KAPLICA - DZWONNICA	1698 r.			
3. Fotografia i opis obiektu z najpełniejszą możliwą informacją o lokalizacji i sposobach dostępu				4. Adres
				Przedmoście, ul. Sokoła, nr. nr 282/1, 282/2 67-210 Głogów
				5. Poziostawa adresowa
				województwo: dolnośląskie powiat: głogowski gmina: Głogów
				6. Forma ochrony
				Rejestr Zabytków nr A/2345/703 z dnia 18.12.1963 r.
				7. Sporządził kartę: Data i podpis
				Jakub Darszewska, 11.04.2016 r. <i>Jakub Darszewska</i>

Widok od północy

Kaplica – dzwonnica jest pozostałością barokową, trójkondygnacyjną, zwieńczoną dwukondygnacyjnym, cebulastym hełmem z latarnią po kościele. Wzniesiona została w 1698 r., a w 1922 r. gruntownie wyremontowana. Na rzucie ośmioboku jest murowana z cegły. W dolnych kondygnacjach do jednej ze ścian przylega pół-cylindryczna klatka z cegły. Pomieszczenie w przyziemiu nakryte jest sklepieniem kolebkowym z lunetami. Inskrypcja na wieży: „W roku 1689 zbudowano ten obiekt na mój własny koszt za zezwoleniem mojego miłościwego pana, ku chwale Boga i zwierzchnictwa i na wieczną pamiątkę o mnie, Heinrich(u) Hoffmann, obecnym sołtysie dziedzicznym i sądowym”.

Karta Adresowa 2. Borek – Park zabytkowy

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miasto	
1. Nazwa		2. Data powstania		B O R E K	
PARK W ZESPOLE PAŁACOWYM		XVIII/XVIII w., 2 poł. XIX w.		4. Adres	
		5. Proszę wpisać adres historyczny: miejscowość: dołnośląskie powiat: głogowski gmina: Głogów		6. Adres	
Widok od południowego - wschodu		6. Inne informacje		Borek, dz. nr 909/1-3, 959/13-17, 52, 58 67-210 Głogów	
		7. Opisz zawr. karte (data, data podpisu)		Rejestr Zabytków nr A/2755/535/L z dnia 19.06.1979 r.	
		Jacek Danielski, 11.04.2016 r.			

Park pochodzi z 2 poł. XIX w., od południa i wschodu ujęty szosą wiejską, przy pałacu przecięty alejką prowadzącą do folwarku usytuowanego na północ. Obecnie w częściach skrajnych parku ulokowane są odrębne zabudowane parcele. W składzie gatunkowym obecnie dominują lipy, klon pospolity, robinia akacja, dąb szypułkowy. Park objęty jest ochroną konserwatorską, wpisany jest do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – numer A/2755/535/L z dnia 19.06.1979 r. Przed wprowadzeniem „Gminnego programu opieki nad zabytkami na lata 2016-2019” park został zagospodarowany w 2015 r. W 2014 r. Gmina Głogów otrzymała dotację w ramach działania Odnowy i rozwoju wsi objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007 – 2013 na „Zagospodarowanie zabytkowego parku w Borku” od Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. Kwota dotacji wynosiła 307 316,02 zł. W ramach realizacji zadania zgodnie z projektem budowlanym wykonano:

- gazon;
- osie widokowe;
- zbiorniki wodne;
- mostki i przepusty;
- fontannę;
- nawierzchnię i komunikację;
- małą architekturę: 17 szt. ławek, 13 szt. koszy na śmieci, 1 szt. dużej tablicy informacyjnej, 8szt. małych tablic informacyjnych, 1 szt. stojaka rowerowego, 6 szt. lamp ogrodowych typu solarnego;
- polanę rekreacyjno- sportową;
- ścieżki przyrodniczo- historyczne;
- nasadzenia drzew i krzewów wraz z pracami przygotowawczymi, porządkowymi i agrotechnicznymi.

Wykonawca był zobowiązany do pielęgnacji nasadzeń drzew i krzewów w okresie 12 miesięcy od dnia odbioru końcowego bez uwag zgodnie z zapisami dokumentacji projektowej. W pozostałym okresie

24 miesięcy pielęgnacja odbyła się 6 razy. Pielęgnacja nasadzeń drzew i krzewów obejmowała odchwaszczanie, spulchnianie gleby, usuwanie odrostów korzeniowych, cięcia sanitarne i pielęgnacyjne, uzupełnienie warstwy ściółki kory ogrodniczej, uzupełnienie brakujących i uszkodzonych palików, poprzeczek i ogrodzeń, koszenie trawy, podlewanie w okresie suszy, zasilanie nawozami mineralnymi oraz ochrona przed szkodnikami i chorobami roślin.

W okresie od listopada 2020 do listopada 2022 r. zostały przeprowadzone prace związane z koszeniem traw.

Karta adresowa 3. Serby – Cmentarz komunalny

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIEMUCHOMEGO		1. Miasto	
1. Nazwa		2. Powierzchnia		SERBY	
CMENTARZ KOMUNALNY		1894 r.			
3. Zdjęcie z opisem i opisem obiektu zabytku w formie zdjęcia z uwzględnieniem otoczenia i ewentualnych danych				4. Adres	
				Serby, ul. Kosielowa, dz. nr 27 67-210 Głogów	
Widok od południa				5. Powiat (miasto powiatowe)	
				powiat glogowski	
				miasto Głogów	
				6. Data utworzenia	
				Rejestr Zabytków nr A/2395/205/2 z dnia 28.12.1987 r.	
				7. Data ewidencji w Urzędzie Miasta	
				18.06.2016 r.	

Cmentarz komunalny powstał w 1894 r. i na dzień dzisiejszy jest w dobrym stanie. Każdego roku po dokonanych oględzinach i stwierdzeniu potrzeby, przeprowadzane są zabiegi pielęgnacyjne drzew.

4. Podsumowanie

Na podstawie analizy można stwierdzić, że cele były realizowane w miarę możliwości i dostępnych środków finansowych. Dalsze zachowanie dziedzictwa kulturowego będzie kontynuowane w kolejnych latach.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Piotr Cypryjański

UZASADNIENIE

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003r. (Dz. U. z 2022r., poz. 840) zobowiązuje do sporządzania, co 2 lata, sprawozdania z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.

PRZEWODNICZĄCY RADY

ih
Piotr Cypryjański